Lauri Helke,
Toimitusjohtaja
Fenniarail Oy
17.9.2025

Fenniarail Oy:n asiantuntijalausunto Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle hallituksen esityksestä HE 65/2025

Fenniarail Oy on antanut lakiesitykseen lausuntonsa 5.3.2025 ja se on noteerattu hallituksen esityksen lausuntopalautteessa. Fenniarail on puoltanut kahden vuoden pidennystä OSJD/GOST-kaluston käyttömahdollisuuteen, mutta perustellut myös, miksi poikkeuksesta tulisi tehdä määräaikaisen sijaan pysyvä.

1. GOST-vaunujen käyttö kotimaanliikenteessä on osoittautunut tähän mennessä turvalliseksi, taloudelliseksi ja monin paikoin elintärkeäksi ratkaisuksi Suomen kiskokaluston kehittymättömän rahoitusmarkkinan vuoksi.

2. EU-maihin rekisteröityjen GOST-vaunujen saatavuus Suomen kotimaanliikenteeseen on ollut efektiivisesti sovellutus kalustoyhtiöstä, mikä muuten on Suomesta puuttunut. Ilman GOST-vaunuja Suomessa ei olisi vuokravaunumarkkinaa. Eurooppalaiset kiskokalustoleasingyhtiöt eivät ole etabloituneet Suomeen, koska poikkeavan raideleveyden vuoksi Suomi on liian pieni markkina.

3. Argumentit GOST-vaunujen kotimaankäytön lopettamiseksi ovat puhtaasti byrokraattisia ja vailla todellisia perusteita. Jos Suomessa olisi eurooppalainen raideleveys ja Suomen ja Manner-Euroopan välillä ei olisi merta, olisi Suomi osana kiskokaluston eurooppalaista vuokra- ja rahoitusmarkkinaa. Tällöin GOST-vaunuja ei tarvittaisi kotimaanliikenteeseen. Koska näin ei ole eikä tule olemaan, aiheuttaa GOST-vaunujen käytön kielto kotimaanliikenteessä suurta haittaa jo ennestään vaikealle kiskokaluston saatavuustilanteelle.

4. Vähintään kahden vuoden jatkoaika on itsestäänselvästi hyvä asia ja järkevintä olisi sallia kotimaankäyttö pysyvästi.

Fenniarail on esittänyt muutoksia 80 §:n 6 momenttiin, jotka laajentaisivat OSJD/GOST-kaluston käyttöä myös muihin kuin puutavara- ja kemikaalikuljetuksiin. Lisäksi Fenniarail on esittänyt, että rautatieyritys voisi olla myös 80 §:n 6 momentissa tarkoitettu kaluston vuokraaja ja siten tarjota kaluston lastinantajalle.

Hallituksen esityksessä Fenniarailin lausunnosta todetaan, että ”Komissiolle on ilmoitettu, että kesäkuussa 2022 voimaan tullutta poikkeusta jatketaan samansisältöisenä kahdella vuodella vuoden 2028 loppuun asti, eikä Suomella siten ole

mahdollisuutta jatkaa EU-lainsäädännön kanssa ristiriidassa olevaa poikkeusta nyt esitetystä, eikä myöskään laajentaa poikkeuksen soveltamisalaa. Näin ollen Fenniarailin esittämiä muutoksia ei ole voitu ottaa huomioon raideliikennelain 80 §:n 6 momentissa.” **Fenniarailin argumentit sivuutetaan siten pelkästään vetoamalla EU:n byrokratiaan ja siihen, mitä Komissiolle on Suomen neuvottelijoiden toimesta lausuttu.**

Fenniarail ymmärtää kaluston harmonisointiin tähtäävän EU-sääntelyn tarkoituksen yhtenäisen EU-markkinan edistäjänä rautatieoperoinnissa. Kuitenkin Suomen rataverkon ollessa Manner-Euroopan verkostoon nähden merentakainen ja eri raideleveyttä, toimii OSJD/GOST-kaluston käytön kieltäminen vuoden 2028 jälkeen EU-sääntelyn alkuperäistä tarkoitusta vastaan. **Suomessa yksityisten rautatieyritysten liikennöinnistä OSJD/GOST-vaunut kattavat tällä hetkellä 93 %. Rautatieyrityksillä ei ole mahdollista investoida korvaavaan kalustoon, eikä leasing-vaihtoehtoja ole Suomessa tarjolla.** EU-byrokratiaan vetoamisen tai Komission kanssa käytyjen neuvottelujen ei tule olla este tarkoituksenmukaisimman lainsäädännön toteuttamiselle Suomessa.